

**Recenzja osiągnięcia naukowego
oraz ocena pozostałego dorobku i istotnej działalności naukowej
w postępowaniu habilitacyjnym dr Edyty Więclawskiej**

1. Ocena osiągnięcia naukowego

Główne osiągnięcie naukowe podlegające ocenie zatytułowała pani dr Edyta Więclawska „Socjolingwistyczny obraz wyrażen szeregowych w języku prawniczym z perspektywy monolingwalnej oraz tłumaczeniowej”. Składają się na nie cztery publikacje: monografia autorska *“Binomials in English/Polish Company Registration Discourse. The Study of Linguistic Profile and Translation Patterns.”*, wydana w roku 2023 nakładem wydawnictwa z II poziomu Vanderhoeck & Ruprecht Verlage, rozdział *“State-of-the-art research into parallel structures in intra and interlingual legal communication”* w wydanej w 2024 roku książce pod redakcją Kubackiego i Sulikowskiego *“Translation Landscapes – Internationale Schriften zur Übersetzungswissenschaft”* (Hamburg: Verlag Dr Kovač), oraz dwa artykuły naukowe. Pierwszy z nich, napisany w 2022 roku wspólnie z Kubackim, zatytułowany *“Modelling comprehensibility in legal translation from a computational and empirical perspective: How practice meets expectations”*, ukazał się w czasopiśmie *Socjolingwistyka* (70 pkt.), natomiast drugi, napisany samodzielnie, zatytułowany *“Approaching legal multinomials from the sociolinguistic perspective – insights into authorship-based distinctions”*, ukazał się niedawno w periodyku *International Journal for the Semiotics of Law – Revue internationale de Sémiotique juridique* (100 pkt.). Habilitantka pisze w Autoreferacie, że jest to tekst „przyjęty do druku”; najprawdopodobniej w momencie przesyłania dokumentacji do RDN nie był on jeszcze opublikowany, teraz natomiast można go już pobrać z oficjalnej strony internetowej czasopisma, gdyż jest to artykuł opublikowany w otwartym dostępie.

Habilitantka wymienia w Autoreferacie jeszcze jeden element wchodzący w obręb głównego osiągnięcia: są to trzy wystąpienia konferencyjne, które stanowią omówienie częściowych badań, przedstawionych w szerszym kontekście teoretycznym. Po raz pierwszy spotykam się z sytuacją, kiedy ubiegająca się o stopień doktora habilitowanego osoba włącza do głównego osiągnięcia wystąpienia konferencyjne. Co więcej, okazuje się, że tytuły owych wystąpień są prawie we wszystkich przypadkach identyczne, jak tytuły wymienionych wcześniej jako elementy osiągnięcia głównego publikacji. Z całą pewnością nie można więc uznać, że jest to jakiś dodatkowy element, wnoszący coś nowego do wymienionego wcześniej dorobku. Zastanawiające jest w tym kontekście jaki cel przyświecał Habilitantce, kiedy zdecydowała się w taki sposób „optycznie” powiększyć rozmiary swojego głównego osiągnięcia. Analogicznie wygląda to również w przypadku pozostałych cykli publikacyjnych, nie wchodzących w skład głównego osiągnięcia.

Najważniejszą składową głównego osiągnięcia Habilitantki jest opublikowana w 2023 roku monografia. Jest to z jednej strony opracowanie konkretnego wycinka dyskursu prawniczego, czyli stworzenie

autorskiego korpusu równoległego (angielsko-polskiego) tekstów rejestracji spółek prawa handlowego, a z drugiej strony badanie konkretnej formy językowej charakterystycznej dla dyskursu prawniczego w ogóle, czyli wyrażeń szeregowych [*binomials*]. Szczególnie w tym drugim aspekcie omawiana monografia stanowi cenny wkład do naszej wiedzy juryslingwistycznej, uzupełniający istniejące już opracowania oraz poszerzający tradycyjną perspektywę badawczą opisywanego zjawiska. Praca nie jest bardzo obszerna, lecz posiada czytelną i spójną strukturę i na pewno nie stwarza wrażenia pobieżności czy skrótowości. Autorka bardzo precyzyjnie określa przedmiot swojego badania i w sposób bardzo systematyczny i uporządkowany realizuje cele, które przed sobą postawiła.

Zdając sobie sprawę z nieco peryferyjnej pozycji wyrażeń szeregowych jako przedstawicieli jednostek frazowych, Autorka w pierwszym rozdziale monografii mierzy się z trudnościami natury definicyjnej i obszarowej, w sensie umieszczenia przedmiotu swoich badań w ramach frazeologii. Dobrym posunięciem było tutaj przedstawienie najpierw szerszej perspektywy językoznawczej, a następnie omówienie szczególnego statusu wyrażeń szeregowych w języku prawnym i prawniczym. Opracowanie Habilitantki dotyczące wyrażeń szeregowych w dyskursie prawniczym bazuje na typologiach zaproponowanej przez Kjær (2007) (zapisywanej w monografii jako Kjær), a później przez Biel (2014), Płomińską (2020) oraz Bielawskiego (2022), co pokazuje swobodę Autorki w posługiwaniu się źródłami anglojęzycznymi i niemieckojęzycznymi. Umieszczenie wyrażeń szeregowych w tradycji ogólnych badań językoznawczych oraz juryslingwistycznych stało się dla Habilitantki bazą dla zmierzania się z wyzwaniami związanymi z próbą zdefiniowania przedmiotu swoich badań dla potrzeb własnej pracy, szczególnie w kontekście potrzeby uwzględnienia w takiej definicji również jednostek składających się z większej nawet niż cztery lub pięć elementów, tworzonych często głównie ze względu na umieszczenie ich w konkretnym kontekście, co często pociąga za sobą wstawianie dodatkowych składników pomiędzy powiązane w tradycyjny sposób elementy. Tak naprawdę jednak Habilitantka nie tyle tworzy w tym miejscu kolejną definicję dla własnych potrzeb badawczych, co prezentuje możliwe rozszerzenia rozumienia pojęcia wyrażeń szeregowych, aby móc później objąć analizą również te mniej typowe przypadki. Dobrze przygotowanie dla własnych badań dokumentuje także część 1.3.2., w której omawia Habilitantka wcześniejsze prace poświęcone wyrażeniom szeregowym, głównie w zakresie opracowań juryslingwistycznych, ukazujących szereg właściwości wyrażeń szeregowych (ruchomość elementów, elastyczność strukturalna, możliwość ich rozszerzania), wynikających głównie z potrzeb związanych z ich użyciem, a także najważniejsze konsekwencje coraz powszechniejszego wykorzystania w analizie nowoczesnych narzędzi badania tekstów, opartych na korpusach językowych i wykorzystujących najnowsze oprogramowanie.

Bardzo ważny dla monografii jest rozdział drugi, w którym przedstawia Autorka swój materiał badawczy oraz zastosowaną w badaniach metodologię. Bardzo przydatne jest wstępne omówienie dyskursu związanego z rejestracją spółek, będącego naturalnym środowiskiem występowania wyrażeń szeregowych badanych przez Autorkę. W pierwszym podrozdziale opisane są dosyć szczegółowo zmienne charakteryzujące ów dyskurs, a także jego charakterystyczne cechy, nie tylko natury stricte językowej. Dzięki tej charakterystyce czytelnik lepiej rozumie postępowanie Autorki w zakresie budowy korpusu i selekcji elementów w nim umieszczonych, co opisane jest w podrozdziale 2.2. Odnajdujemy w nim informacje, dzięki którym możemy się upewnić, że zachowane zostały wymagane procedury i że zgromadzony korpus jest autentyczny, jednorodny oraz reprezentatywny dla wybranego podgatunku. Jak jednak było wcześniej wspomniane, Autorka skupiła się w swoim badaniu przede wszystkim na konkretnym typie jednostek analitycznych, czyli na dość szeroko rozumianych wyrażeniach szeregowych, które należało prawidłowo zidentyfikować. Procedura opisana w podrozdziale 2.3 pokazuje, że selekcja nie była w pełni automatyczna, i że zapewniła ona dość dobry poziom prawidłowej identyfikacji

poszukiwanych elementów. Autorka zastosowała poziom odcięcia wyodrębnionych z dokumentów wyrażeń szeregowych na poziomie przynajmniej pięciu powtórzeń, co jest poparte dosyć przekonującą argumentacją, jednak w moim odczuciu, biorąc pod uwagę nie tak znowu wielki rozmiar całego korpusu, można było ustawić ten poziom nawet nieco niżej, na przykład na poziomie co najmniej trzech powtórzeń, co pozwoliłoby być może na uzyskanie jeszcze bardziej precyzyjnych danych i ujęcie w opisie nawet tych rzadziej występujących wyrażeń. Jak jednak wspominałem, jest to jedynie odczucie albo preferencja, która może odróżniać jeden styl badawczy od innego, nie sugerując jednak wyższości jednego ponad drugim. Badanie zostało zaprojektowane z dużą dbałością o to, aby mogło być zaakceptowane zarówno przez zwolenników podejścia indukcyjnego, jak i dedukcyjnego, badaczy nastawionych ilościowo, lecz także jakościowo. Eklektyzm zastosowanych rozwiązań na pewno nie jest chaotyczny, wprost przeciwnie, jawi się jako głęboko przemyślany i dobrze dostosowany dla potrzeb analizy wybranych przez Autorkę jednostek. Początkowo prawidłowe zrozumienie procedury badawczej, opisywanej w podrozdziale 2.4, jest dość trudne, ponieważ odnosi się w nim Autorka do hipotez badawczych formułowanych w odniesieniu do badanej populacji (którą stanowi dla Autorki całość anglojęzycznej części korpusu) oraz próby (czyli dwujęzycznych par angielskich wyrażeń szeregowych zestawionych z ich polskimi tłumaczeniami). Owe hipotezy odnajdujemy wraz z pytaniami badawczymi dopiero w podrozdziale 2.5, i właściwie dopiero po zapoznaniu się z nimi jesteśmy w stanie powrócić do ponownej lektury poprzedniego podrozdziału. Dopiero wtedy lepiej jesteśmy w stanie zrozumieć i ocenić proponowane przez Autorkę sposoby operacjonalizacji weryfikacji stawianych hipotez.

Rozdział trzeci monografii przedstawia wyniki badań w zakresie budowy, cech i dystrybucji wyrażeń szeregowych w oryginalnych dokumentach angielskich. Okazuje się, że wyrażenia szeregowie mają się cały czas bardzo dobrze w dyskursie prawniczym, nie są jego zanikającą, archaiczną cechą. Wprost przeciwnie, cały czas pojawiają się nowe wyrażenia szeregowie, dopasowane do współczesnych kontekstów ich użycia i szczegółowych wymagań konkretnego gatunku, w ramach którego się pojawiają. Autorce udało się to bardzo dobrze uchwycić nie tylko dzięki precyzyjnemu i przemyślanemu użyciu odpowiednich zmiennych grupujących (np. zmienne dotyczące struktury, takie jak liczba elementów, typ łącznika, profil semantyczny oraz typ – część mowy - elementów łączonych), ale także zastosowanie oglądu socjolingwistycznego, zestawiającego zmienne grupujące ze zmiennymi dotyczącymi kraju pochodzenia tekstu, typu instytucji postrzeganej jako autor zbiorowy tekstu oraz okresu powstania tekstu, dzięki czemu osiągnięto również ogląd diachroniczny. Dzięki zastosowaniu przemyślanych i precyzyjnych narzędzi, także statystycznych, udało się Autorce zebrać sporo nowych i cennych informacji na temat wykorzystania wyrażeń szeregowych we współczesnym dyskursie rejestru spółek prawa handlowego, co znacznie poszerza naszą wiedzę na ten temat i stanowi niebagatelny wkład w jej rozwój.

Czwarty rozdział monografii to omówienie drugiego ważnego problemu badawczego, czyli kwestii tłumaczenia wyrażeń szeregowych na język polski. Autorka skupia się prawie wyłącznie na stosowanych przez tłumaczy uproszczeniach, wyróżniając kilka ich podtypów, które traktowane są w badaniu jako zmienne potencjalnie korelujące z kilkoma innymi wybranymi przez nią zmiennymi językowymi, takimi jak zmienna części mowy albo zmienna relacji semantycznej, oraz pozajęzykowymi, takimi jak rodzaj tłumaczenia albo rok tłumaczenia. Udało się Autorce odnaleźć kilka ciekawych korelacji, choć nie do końca jestem w stanie ocenić, na ile były one rzeczywiście reprezentatywnymi dla szerszego dyskursu tendencjami, a na ile dość przypadkowymi obserwacjami charakterystycznymi dla zebranego dla potrzeb badania korpusu. Niepewność tę pogłębia dodatkowo brak jakiegokolwiek próby wyjaśnienia przez Autorkę (poza, być może, paroma dość ogólnej natury obserwacjami zamieszczonymi w rozdziale 'General conclusions') skąd brać się mogą akurat takie zależności, jak na przykład większa tendencja do uproszczeń w przypadku tłumaczeń poświadczonych. Pomimo więc solidnej metodologii i żelaznej

dyscypliny badawczej nie udało się, moim zdaniem, wyjaśnić Autorce jakie przyczyny mogą mieć opisywane przez nią zjawiska. W rozdziale tym zabrakło mi również próby opisu technik tłumaczeniowych zastosowanych w tłumaczeniach wyrażeń szeregowych na tle którejś ze znanych typologii technik tłumaczeniowych, takich na przykład jak Molina & Hurtado Albir (2002). Być może dzięki temu udałoby się odnaleźć ciekawe przykłady kompensacji i uniknąć podejścia skupiającego się li tylko na redukcjach i uproszczeniach. Zgadzam się natomiast z Autorką w jej ogólnej ocenie, że brak wyraźnej konsekwencji w zakresie technik tłumaczeniowych stosowanych w tłumaczeniu wyrażeń szeregowych niesie za sobą wiele niepożądanych konsekwencji, takich jak brak spójności dokumentów w języku docelowym oraz większy stopień ich zagmatwania oraz braku przejrzystości.

Ogólnie rzecz biorąc monografia pozostawia bardzo dobre wrażenie, charakteryzuje się spójną i uporządkowaną strukturą, badanie posiada bardzo solidne fundamenty metodologiczne, zostało bardzo dobrze zaplanowane i przeprowadzone, z wielką dbałością o wszystkie szczegóły i wysoki poziom rzetelności. Autorka wykazała się również bogatą wiedzą i bardzo dobrą orientacją w literaturze przedmiotu oraz udało się jej wydatnie poszerzyć naszą wiedzę na temat wyrażeń szeregowych w dyskursie prawniczym. Jeśli występują w książce jakieś braki, to są one raczej konsekwencją świadomie dokonywanych przez Autorkę wyborów, konsekwencją których jest uwzględnienie pewnych konkretnych zmiennych lub zagadnień, a pominięcie innych. Na pewno nie można zarzucić pracy braku rzetelności metodologicznej, istotnych pominięć czy ogólnikowości. Ostatni rozdział, podsumowujący całe badanie, wyraźnie odpowiada na zadane wcześniej przez Autorkę pytania badawcze i wyjaśnia, w jaki sposób zweryfikowane zostały hipotezy badawcze. Książka stanowi więc spójne i treściwe dzieło, bardzo dobrze uzupełnione przez wymienione przez Autorkę w autoreferacie pozostałe artykuły naukowe składające się na główne osiągnięcie.

Często bywa tak, że w przypadku osiągnięcia naukowego, na które składa się monografia wraz z cyklem krótszych tekstów, owe pozostałe teksty w znacznym zakresie powtarzają wątki podejmowane w monografii. W przypadku pani dr Więclawskiej tak nie jest, gdyż każdy z trzech tekstów wymienionych jako elementy głównego osiągnięcia wnosi coś istotnie nowego. Rozdział w monografii (Więclawska 2023b) ukazuje czytelnikowi wyrażenia szeregowie w poszerzonej perspektywie diachronicznej, na tle innych badań, wskazując na ewolucję samej definicji wyrażeń szeregowych oraz potrzebę bardziej elastycznego podejścia w zakresie identyfikacji wyrażeń szeregowych jako przedmiotu badań. Artykuł opublikowany w *Socjolingwistyce* (Kubacki & Więclawska 2022b) zestawia obserwacje dotyczące tłumaczeń wyrażeń szeregowych zamieszczone w monografii z oceną ekspercką takich tłumaczeń, dodatkowo poszerzając perspektywę o dodatkowy język: niemiecki. Na podstawie zaobserwowanych w tłumaczeniach tendencji eksperci formułują w tym artykule szereg ciekawych rekomendacji, które mogą być niezwykle użyteczne dla praktyków tłumaczenia tekstów prawniczych. Wreszcie niedawno opublikowany w *International Journal for the Semiotics of Law – Revue internationale de Sémiotique juridique* artykuł (Więclawska 2023) proponuje ciekawe zastosowanie dla zaobserwowanych w monografii statystycznie istotnych różnic w zakresie stosowania wyrażeń szeregowych przez różne grupy autorów tekstów prawniczych. Okazuje się, że przyglądając się wyrażeniom szeregowym w tekstach prawniczych można z dość dużym prawdopodobieństwem rozpoznać, czy autorami takich tekstów byli zawodowi prawnicy, czy też osoby reprezentujące inne profesje. Należy również dodać, że każdy z tych tekstów charakteryzuje wysoka jakość naukowa, dbałość o szczegóły i solidny warsztat metodologiczny, także pod względem zastosowanych narzędzi statystycznych.

2. Ocena pozostałego dorobku i istotnej aktywności naukowej, dydaktycznej i organizatorskiej

Pani dr Edyta Więclawska stopień naukowy doktora nauk humanistycznych (z wyróżnieniem) w dyscyplinie językoznawstwo otrzymała w roku 2011, a więc dorobek naukowy brany pod uwagę w

niniejszej recenzji obejmuje lata 2011-2023. Warto jednak podkreślić, że Habilitantka posiada bogate wykształcenie nie tylko w zakresie językoznawstwa, jest bowiem również magistrem prawa oraz absolwentką studiów podyplomowych w zakresie prawa niemieckiego, a więc jej zainteresowania językoznawcze związane z dyskursem prawniczym są poparte ugruntowaną wiedzą ekspercką w zakresie znajomości prawa. Pani dr Więćławska od roku 2009 związana jest z Uniwersytetem Rzeszowskim, gdzie jest obecnie zatrudniona na stanowisku adiunkta. Po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała dwie monografie autorskie, z których jedna została zaliczona do głównego osiągnięcia, a druga stanowi wersję książkową jej doktoratu, a także była autorką tłumaczenia na język polski monografii Pawła Graty z 2021 roku oraz współredaktorką tomu zbiorowego wydanego w roku 2017. Uczestniczyła też kilkakrotnie w redakcji pojedynczych numerów czasopism naukowych (*HEXIS. Theory, Society and Culture* oraz *Studia Anglica Resoviensia*). Ponadto opublikowała 15 rozdziałów w monografiach zbiorowych, z których kilka pierwszych to teksty współautorskie, oraz 17 artykułów w czasopismach naukowych, z których prawie wszystkie zostały napisane samodzielnie. Pod względem ilościowym należy więc jej dorobek uznać za dosyć bogaty, na pewno satysfakcjonujący w kontekście jej starań o uzyskanie stopnia naukowego, choć z drugiej strony pamiętać należy o tym, że pewna część tych publikacji obejmuje obszar graniczny pomiędzy językoznawstwem a naukami prawniczymi.

Według autoreferatu większość prac naukowych Habilitantki można umieścić w trzech (oprócz głównego osiągnięcia) w miarę jednorodnych wątkach tematycznych. Pierwszy z nich to *Stylometria w badaniach juryslingwistycznych: aspekty kontrastywne, wariacyjne oraz genologiczne*. W ujęciu diachronicznym prace składające się na ten cykl reprezentują najnowszy trend w badaniach Habilitantki, większość z nich powstała w ciągu ostatnich pięciu lat. Dokumentują one dość ciekawe przejście od próby identyfikacji konkretnych jednostek dyskretnych w badanych tekstach prawniczych do wykorzystania zaobserwowanych regularności w badaniach stylometrycznych, głównie w odniesieniu do najbardziej interesującego Autorkę dyskursu rejestracji spółek prawa handlowego. Publikacje wchodzące w skład tego cyklu to teksty dojrzałe, wnikliwe, poświadczające bardzo dobre przygotowanie Habilitantki nie tylko pod względem warsztatu metodologicznego, lecz także znajomości eksperckiej badanego materiału.

Drugi z cykli został zatytułowany *Lingwistyczne i/lub teoretycznoprawne aspekty terminologii języka prawa*. To już nieco bardziej eklektyczny zbiór, zarówno pod względem wykorzystanego materiału, jak i zastosowanych metod oraz ujęć teoretycznych. Elementem łączącym prace wyróżnione w ramach cyklu jest rzeczywiście terminologia języka prawa, a wątki badawcze są ciekawym zapisem krystalizowania się głównego nurtu zainteresowań Habilitantki. Wszystkie prace tego cyklu pochodzą z okresu wcześniejszego, niż osiągnięcie główne i cykl omawiany powyżej, a same badania charakteryzuje nieco bardziej szczegółowo ukierunkowane zainteresowanie Autorki, jak i wykorzystanie mniej zaawansowanych narzędzi. Należy przy tym zaznaczyć, że tak jak w przypadku omawianych powyżej cykli, prace te na pewno są solidnie umieszczone w ramach teoretycznych i prawidłowo wykorzystują przywoływane w nich źródła. Sporym ich atutem jest również, tak jak we wcześniej omawianych cyklach, świetna orientacja Autorki w badanych przez nią materiale.

Trzeci z cykli „obocznych” dotyka tematyki dydaktyki języka prawniczego. Habilitantka zatytułowała go *Dydaktyka języka prawniczego w kontekście profilu rynku usług tłumaczeniowych oraz narzędzi do zarządzania terminologią prawniczą*. W ujęciu chronologicznym można go umiejscowić pomiędzy trzecim a pierwszym z owych dodatkowych cykli. Zawiodłby się jednak ktoś, kto miałby nadzieję na odnalezienie konkretnych rekomendacji w tych tekstach, ponieważ są one raczej diagnostyczne w swojej treści, nie tyle proponują rozwiązania, co identyfikują obszary, na których nauczyciele powinni się skupić.

Z pewnością są to cenne obserwacje, ponieważ mogą wspomagać autorów kursów języka prawniczego lub tłumaczenia prawniczego w zakresie opracowania sylabusów odpowiadających na autentyczne potrzeby otoczenia. Mogłyby stanowić z pewnością świetny punkt wyjściowy dla opracowania praktycznych materiałów dydaktycznych.

Pani dr Edyta Więćławska dba o krajową i międzynarodową cyrkulację wyników swoich badań, często bowiem uczestniczy w konferencjach naukowych. Po uzyskaniu stopnia doktora takich konferencji było 38, co daje średnią na poziomie ponad trzech wystąpień konferencyjnych na rok, a szczególnie aktywność na tym polu daje się zauważyć w latach 2016-2017. Jako organizatorka konferencji udzielała się pani dr Więćławska tylko raz, w 2017 roku. Po uzyskaniu stopnia doktora pani dr Więćławska odbyła trzy staże naukowe (pierwszy jeszcze przed doktoratem), których rezultatem były publikacje, a także czterokrotnie odwiedziła zagraniczne uczelnie z wykładami gościnnymi. Udziela się także jako recenzentka artykułów naukowych, przede wszystkim dla czasopisma *Comparative Legilinguistics*. Jeśli chodzi o aktywność projektową, to nie raportuje Habilitantka żadnych pozyskanych przez siebie grantów, choć o takowe wnioskowała, uczestniczyła także w kilku projektach jako wykonawca – tłumacz tekstów. Odnotować należy dość bogatą działalność Habilitantki w charakterze tłumacza, co przekłada się na aktywną współpracę z otoczeniem, szczególnie prawno-administracyjnym i samorządowym. Nieocenione są z pewnością w tym kontekście jej wysokie kompetencje językowe oraz profesjonalne, jako prawnika. Jeśli chodzi o sferę dydaktyczną, to zauważyć należy, że obok wynikających z obciążeń dydaktycznych zobowiązań Habilitantki liczne są jej dodatkowe aktywności na tym polu, takie jak organizacje szkoleń czy sprawowanie opieki nad kołem naukowym. Dr Więćławska ma także swój udział w życiu organizacyjnym uczelni, pełniąc w niej funkcje kierownika zakładu oraz będąc członkiem Rady Wydziału. W całościowym ujęciu należy więc ocenić pozostały dorobek Habilitantki jako świadectwo wysokiego zaangażowania w działania popularyzujące i praktycznie implementujące wiedzę naukową oraz wspierające funkcjonowanie uczelni i organizację dydaktyki. Jedyną kwestią, która burzy nieco ten pod wieloma względami pozytywny obraz jest to, że w wielu miejscach autoreferatu wymienia Habilitantka swoje liczne działania i sukcesy jeszcze sprzed uzyskania stopnia doktora. Czasami jest to wyraźnie oddzielone (na przykład na liście publikacji), jednak często opisy różnych pozostałych obszarów działalności muszą być dość uważnie czytane, aby wychwycić te zasługi, które powinny być brane pod uwagę w ocenie jej dorobku w kontekście ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Dobrym przykładem są tutaj nagrody rektora, którymi chwali się Habilitantka pod koniec autoreferatu – wszystkie zostały przyznane przez Rektora Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie jeszcze na długo przed uzyskaniem stopnia doktora.

Dane dotyczące parametrów działalności naukowej dr Edyty Więćławskiej różnią się w zależności od źródła: Web of Science odnotowuje dwie cytowane prace, czyli o jedną więcej, niż podaje Habilitantka, natomiast SCOPUS aż osiem, w porównaniu do czterech, o których wspomina Habilitantka (dane z dnia 18 grudnia 2023). Indeks Hirscha w obydwu źródłach widnieje na poziomie 1. Jeśli chodzi o Publish or Perish, to przeszukanie w bazie Google Scholar uwidocznilo 42 cytowania (o dwa mniej, niż podaje Habilitantka) oraz Index Hirscha na poziomie 4. Dane z WoS oraz SCOPUS pokazują rosnącą rozpoznawalność Habilitantki, jednak należałoby uznać, że znajduje się ona dopiero na początku tej drogi. Wydaje mi się, że dość niskie jeszcze parametry bibliometryczne mogą być pochodną tego, że publikowała ona dotąd przede wszystkim w dość niszowych (choć nieźle punktowanych na liście ministerialnej) czasopismach. Jeśli zaś chodzi o sam poziom naukowy i wartość merytoryczną tych publikacji, to zgodnie z opiniami przedstawionymi powyżej oceniam je wysoko. Jak wiadomo, nie zawsze (a szczególnie w naukach humanistycznych) ma to przełożenie na wysoką cytowalność lub wyśrubowane parametry.

3. Konkluzja

W podsumowaniu stwierdzam, że przedstawione do oceny główne osiągnięcie naukowe oraz pozostała działalność dr Edyty Więćławskiej stanowią wystarczającą podstawę do poparcia jej wniosku o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego. Pod względem ilościowym i jakościowym jej dorobek naukowy uważam za znaczny i wartościowy. Główne osiągnięcie stanowi oryginalny i cenny wkład w naszą wiedzę na temat wyrażen szeregowych w dyskursie prawniczym. Pani dr Edyta Więćławska jest naukowcem dojrzałym i wszechstronnym, nie tylko publikuje, lecz jest także cenionym dydaktykiem, spełnia się na polu organizacyjnym, składa wnioski o finansowanie projektów naukowych, aktywnie uczestniczy w konferencjach naukowych w kraju i za granicą, oraz jest bardzo aktywnym tłumaczem, współpracującym z wieloma instytucjami i organizacjami. Przede wszystkim jednak rozwój jej zainteresowań badawczych, udokumentowanych głównie poprzez przedstawione do oceny osiągnięcie główne oraz pozostałe cykle publikacyjne daje solidne podstawy do oczekiwań, że prowadzone przez nią badania nad dyskursem prawniczym i tłumaczeniami prawniczymi będą z powodzeniem kontynuowane i pozwolą jej na ugruntowanie swojej pozycji w świecie naukowym. Ze względu na powyższe stwierdzam, że dr Edyta Więćławska spełnia ustawowe wymagania stawiane kandydatom do habilitacji i popieram jej wniosek o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie językoznawstwo.

Katowice, 18 grudnia 2023